

מנהיגות בעקבות שמעון פרס ובעקבות תנועת העבודה

שמעון פרס צילום: עומר מירון

מחוז: מרכז

כתבה: ליטל הרפז

עריכה ועיבוד: זיוה בן ברוך, חדווה בן סיני ורונית בין

עריכה לשונית: אפרת חבה

חדשנות, יזמות וקדמה טכנולוגית הן כוחות מניעים בעלי ערך עצום, הרבה מעבר לתרומתן ביצירת ערך וצמיחה כלכלית ניכרת. כוחות אלה מניעים את המהפכה המדעית ואת פריצות הדרך שמביאים קדמה לאנושות, ומהדהדים ברחבי העולם כולו. (שמעון פרס, "אין מקום לחלומות קטנים", ע"מ 174)

רעיון מרכזי

שמעון פרס היה פוליטיקאי ואיש ציבור ישראלי. הוא היה נשיאה התשיעי של מדינת ישראל וראש ממשלת ישראל. במשך כחמישה עשורים, שימש חבר כנסת, ובחלק מזמן זה היה שר בכיר בממשלת ישראל. כן היה יושב ראש מפלגת העבודה במשך כ-20 שנים.

שהותו של שמעון פרס בתל אביב במהלך חייו הותירה חותם בעיר. בסיוורנו נעקוב אחר פעילותו הציונית של פרס, נתוודע לדרכו הסוחפת, נבקר במקומות שבהם פעל, למד וסחף אחריו רבים. הסיוור הוא שיאו של תהליך להנחלת מורשתו של שמעון פרס והוא עוסק בשלום ובחדשנות.

תיאור ההליכה במסלול

נתחיל את הסיוור ב"בית האדום" (1), ברחוב הירקון 123. נמשיך אל כיכר רבין (2), כיכר מלכי ישראל, המקום שבו נרצח רבין בסיום עצרת למען השלום. נמשיך אל בית ספר בלפור (3) ברחוב בלפור 12, שם למד פרס בנעוריו, לפני הגיעו לכפר הנוער בן שמן. נמשיך במסלול אל מוזיאון ההגנה (4) ונעסוק בראשית דרכו של פרס בהגנה לצד דוד בן גוריון. נשים פעמינו אל נמל יפו (5) – שם התחיל הכול בעלייתו של שמעון פרס אל ארץ ישראל דרך נמל יפו. את מסלול הסיוור נסיים ברחוב קדם 132, במרכז פרס לשלום ולחדשנות (6), המקום שבו הייתה לשכתו של פרס בסוף חייו.

פרטי מסלול

חבל ארץ: מישור החוף, תל אביב

אורך המסלול: יום ארוך, כ-9 ק"מ

נקודת התחלה: רחוב הירקון 123 תל אביב

נקודת סיום: מרכז פרס לשלום ולחדשנות, רחוב קדם 123, תל אביב

עונה מומלצת: כל השנה

מגבלות: אין

דרגת קושי: קלה

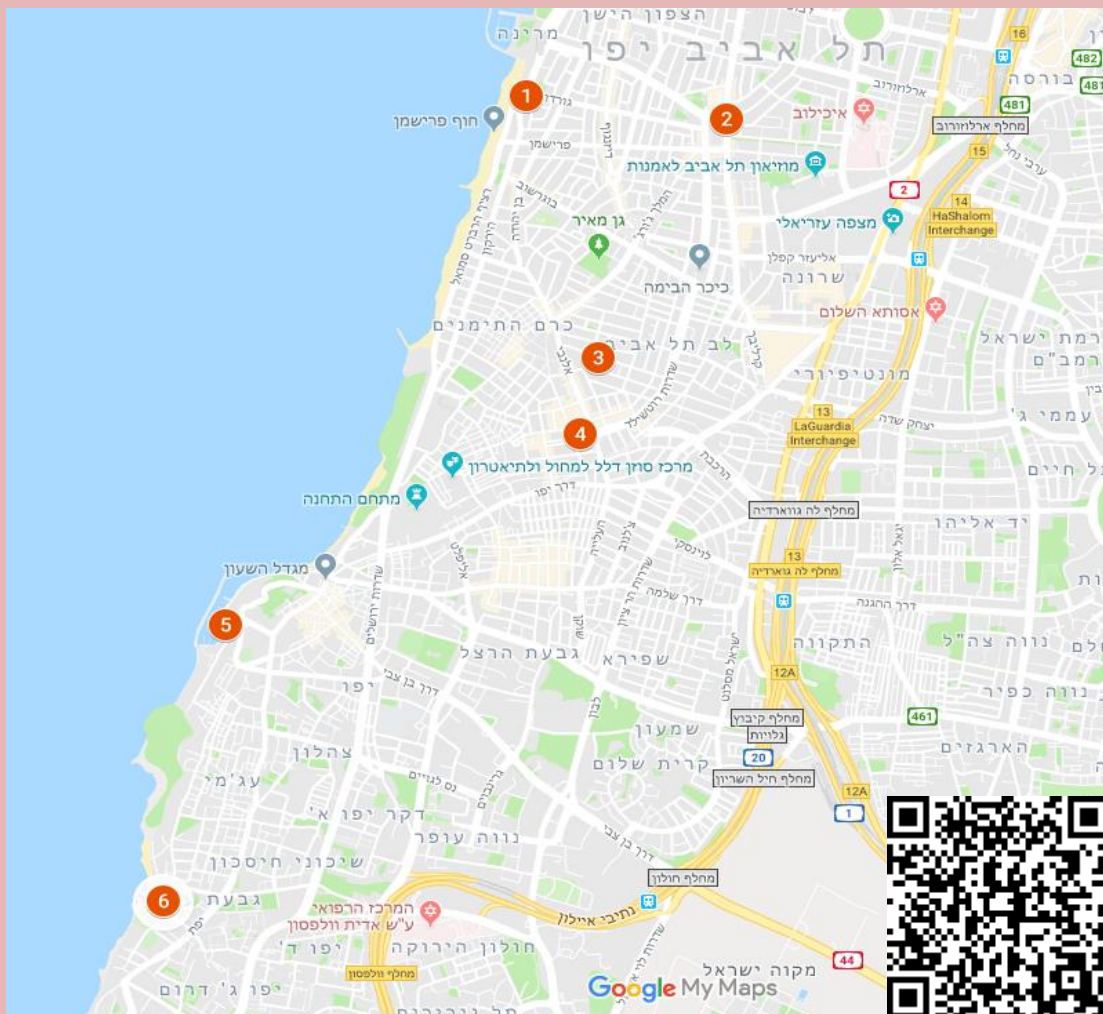
נגישות: בר נגישות

ציוד נדרש: מפת תל אביב

אתרים בתשלום: מוזיאון ההגנה, מרכז פרס לשלום ולחדשנות

מפת המסלול

(מתוך: גוגל המפות שלי)

תיאור האתרים שבמסלול

הבית האדום (1), מלון שרתון, רחוב הירקון 123

אבן הפינה לבית האדום ברחוב הירקון 123, סמוך לחוף הים, הונחה ב-1923, והבניין נחנך ב-1926. הבית נקרא "אדום" גם בגלל צבעו וגם בשל האופי האידיאולוגי, הסוציאליסטי, של דייריו.

לאחר קום המדינה ולאחר הקמת צה"ל, עבר המטה הכללי לרמת גן, ומטה הפלמ"ח עבר מהבית האדום למלון ריץ. בבית האדום ישב משרד החוץ זמן מה, ובשנות החמישים והשישים של המאה ה-20 הבית נקרא "בית האיחוד" בגלל שהשתכנה בו מזכירות איחוד הקבוצות והקיבוצים. [הבניין נהרס בשנות השבעים, ובמקומו עומד היום מלון שרתון.](#)

כיכר רבין (2), כיכר מלכי ישראל

כיכר רבין היא הכיכר העירונית הראשית של תל אביב, היא נמצאת מדרום לבית העירייה, ברחוב אבן גבירול. הכיכר נקראה בעבר כיכר מלכי ישראל, ושמה הוסב לכיכר רבין לזכרו של ראש הממשלה יצחק רבין שנרצח בשוליה בתום עצרת שנערכה בה בארבעה 4 בנובמבר 1995.

לכיכר צורת מלבן, ורוב שטחה מרוצף. בחלקה הדרומי של הכיכר נמצאת אנדרטת השואה והתקומה, יצירתו של הפסל יגאל תומרקין. האנדרטה היא בצורת פירמידה הפוכה (ניצבת על קודקודה), עשויה ברזל חלוד וזכוכית. בקצה הצפוני-מזרחי של הכיכר, במקום שבו נורה ונרצח יצחק רבין, נקבעה אנדרטה לזכרו. בחלקה הצפוני של הכיכר, נמצאת רחבה מוגבהת, המחברת את הכיכר לבניין העירייה. כאשר מתקיימות עצרות בכיכר, רחבה זו משמשת את הנואמים.

בית ספר בלפור (3), רחוב בלפור 12

בית הספר בלפור נוסד בשנת 1919 כבית המדרש למורות ולגננות ביפו. בשנת 1935, הוקם המבנה שבו שוכן בית הספר כיום. בית הספר נקרא על שם לורד ארתור גיימס בלפור, ראש ממשלת בריטניה ושר החוץ שלה, אשר בשנת 1917 הצהיר בהצהרת בלפור על זכותם של היהודים להקים בית לאומי בארץ ישראל. את מבנה בית הספר תכנן יעקב בן סירה (1899-1994), מתכנן ערים ומהנדס העיר תל אביב. הבתים שתכנן היו בסגנון הבינלאומי, הידוע גם כסגנון הבאוהאוס. אזור העיר שבו בתים בסגנון זה מכונה "העיר הלבנה של תל אביב". בין התלמידים הרבים בוגרי בית הספר בלפור נמצאים הסופר יזהר סמילנסקי, המשורר שמואל טנאי, פרופסור חיים הררי, הפסנתרנית פנינה זלצמן, הבמאי גרשון פלוטקין, השגריר אהרן רמז, השחקנית עדה טל ושמעון פרס, נשיא המדינה לשעבר.

מוזיאון "ההגנה" (4), שדרות רוטשילד 23

המוזיאון שוכן בבית אליהו גולומב, בשדרות רוטשילד 23 בתל אביב. בית זה, שנבנה בידי משפחת שרתוק (שרת) בראשית שנות העשרים, היה מעונם הפרטי של אליהו גולומב ושל בני משפחתו ושימש גם כמטה ההגנה – שגולומב היה ממייסדיה והמצביא הבלתי מוכתר שלה. שניים מחדרי הבית המקוריים שומרו במלואם, דבר המאפשר למבקר בהם לחוש את אוירת הימים ההם. ארבע קומות מוקדשות לתצוגת המוזיאון. כן שוכנים בבית ארכיון ההגנה ומזכירות ארגון חברי ההגנה.

נמל יפו (5), רחוב המחסן 1

במשך דורות רבים, כנראה משחר ימי ההיסטוריה ועד לשנות השלושים של המאה הנוכחית, לא היה נמל יפו של ממש, אלא מבוא ים רדוד שהשתרע בין שורות סלעי אנדרומדה לבין החוף. בשל צפיפות השוניות במקום, נוצר מעין שובר גלים טבעי. בין שובר הגלים הזה לבין היבשה, מצאו בעבר כלי שיט מחסה מסערה או משודדים. נתוניו הטבעיים של נמל יפו הקשו על הספנים הבאים אליו והיוצאים ממנו וסיכנו אותם ואת ספינותיהם. במחצית המאה ה-13, הרסו הממלוכים את הנמל, והשלטונות העות'מאניים, במשך מאות שנות שלטונם בארץ ישראל, לא מצאו לנכון לשקם אותו מהריסותיו.¹

¹ מתוך "סביב כיכר השעון" לסייר ביפו עם יצחק בן צבי ע"מ 86.

מרכז פרס לשלום ולחדשנות (6), רחוב קדם 123

לאחר הפסדו של פרס בבחירות 1996, הוא פנה לאורי סביר ברעיון להקים מרכז לקידום תהליך השלום. בשיתוף אישי ציבור ופעילים, גיבשו השניים חזון למרכז, ובסוף 1996 הוקם "מרכז פרס לשלום" כארגון בלתי תלוי, לא מפלגתי, לא ממשלתי, והוגדר מוסד ללא כוונת רווח. המרכז נחנך רשמית בסוף 1997, בכנס מועצת הנגידים הבינלאומית הראשונה שהתקיימה בו.

בשנת 2003, נערך טקס הנחת אבן הפינה לבניין החדש של מרכז פרס לשלום, שנמצא בשכונת גבעת עלייה ביפו והמכונה "בית פרס לשלום". המגרש שעליו נבנה הבניין היה חלק מבית החולים הממשלתי ביפו, בית החולים נסגר בשנות השמונים של המאה ה-20. את הבניין תכנן האדריכל האיטלקי מסימיליאנו פוקסס. הבניין החדש נבנה על מגרש הצופה אל הים, שטחו הוא כ-2,500 מ"ר וגובהו חמש קומות. הבניין משמש את משרדי הנהלת המרכז וכן יש בו חדרי סדנות, אודיטוריום, מרכז מידע ומרכז מבקרים. סביב לבניין הוקם "פארק השלום", פארק ציבורי פתוח אשר מגיע עד קו החוף. בקומתו השלישית של הבניין שכנה לשכתו של שמעון פרס.

טבלת פעילות – מהלך יום השדה

מקום הפעילות	נושא הפעילות	תיאור הפעילות	הערות	זמן	ציוד מיוחד
מלון שרתון (1), רחוב הירקון 123, הסמוך לבית המלון	מקום מפלגת העבודה, הבית האדום	על התלמידים להגיע אל הכניסה לבית המלון ולמצוא את השלט. לאחר מציאת השלט, עליהם לקרוא את כרטיסייה מספר 1.	יש לענות על השאלות בכרטיסיית ההדרכה בכדי לדעת לאיזה רחוב לנוע. יש לחצות בזהירות ובמעברי חצייה.	15 דק'	נספח מספר 1
הליכה		ממלון שרתון לכיכר רבין	ק"מ וחצי	20 דק'	כובע ומים
כיכר רבין (2), האנדרטה ליצחק רבין	עצרת השלום ורצח רבין	על התלמידים להתחלק לשתי קבוצות, כל קבוצה צריכה לחבר שיר על שלום. בסיום, כל קבוצה צריכה להקריא את שירה.	בסיום קריאת השירים, יש לקרוא את כרטיסיית ההדרכה מספר 2 ולעבור לתחנה הבאה	15 דק'	דפי טיוטה, בריסטול וכלי כתיבה נספח מספר 2
הליכה		מכיכר רבין לרחוב בלפור 12	כשני ק"מ	30 דק'	כובע, מים ומפה

בלפור 12 (3)	סרגל זמנים של חיי שמעון פרס	על התלמידים לסדר את הכרטיסיות על פי סדר כרונולוגי נכון.	יש להיעזר בכרטיסיית הדרכה מספר 3. בסיום המשימה, עליהם לענות על השאלה ולהתקדם אל מוזיאון ההגנה.	10 דק'	נספח מספר 3
הליכה		מרחוב בלפור 12 למוזיאון ההגנה	כק"מ	10 דק'	
מוזיאון ההגנה 4	סיור במוזיאון	הקרנת סרט המבוא במוזיאון		30 דק'	יש לתאם ביקור
הליכה	ממוזיאון ההגנה אל נמל יפו	ממוזיאון ההגנה אל נמל יפו	בסיום הביקור במוזיאון יש לענות על השאלות בנספח 4 כדי להתקדם אל התחנה הבאה. כשלושה ק"מ	40 דק'	נספח מספר 4
נמל יפו (5)	על התלמידי ם להכין לימונדה מלימונים.	על התלמידים לקרוא את נספח מספר 5 ולבצע את המשימה.		10 דק'	עשרה לימונים, מסחטה וסוכר. נספח מספר 5
הליכה			כשני ק"מ	30 דק'	
מרכז פרס לשלום ולחדשנות (6)	נכנסים למרכז להתרשם ממנו ובסיום עורכים מעגל של"ח.	שאלות למעגל: עד כמה טובה הקדמה בחיינו והיכן עובר הגבול באיזה מהאתרים שבהם ביקרנו היום הרגשת חיבור לשמעון פרס? עד כמה רחוק הייתה מוכן ללכת בשביל להגשים את החלום שלך?		60 דק'	נספח מספר 6

נספח מספר 1

כרטיסיית הדרכה 1 – מלון שרתון

כאשר הגיע שמעון פרס בן ה-24 למטה ההגנה בתל אביב, לא היה יכול להעלות על דעתו שבחודשים הקרובים יתחולל מהפך בחייו. עד עתה היה עסקן מפלגתי ומראשי הנוער העובד. היה מסתובב עם תיק גדוש מסמכים, הולך משיבה לשיבה, מתווכח בדיוני מזכירות מפא"י ומרכז מפא"י ומתחכך בעסקנים המקצועיים של המפלגה. גם הרבה, כדרכו, לכתוב מאמרים, לשאת נאומים ולעסוק באדמיניסטרציה של תנועת הנוער שעליה הופקד. בקיבוץ ראו אותו מעט. דרכו נראתה סלולה כמו זו של חבורת העסקנים והפוליטיקאים שסביבו.

והנה, לפתע, הוטל אל עולם הביטחון והשתלב בעבודת מטה ההגנה עם חברו אלחנן ישי ועוד כמה צעירים מבטיחים. המטה, שבו ישב גם דוד בן גוריון, שכן ב"בית האדום" שעל חוף הים, ברחוב הירקון בתל אביב. לאחר הכרזת המדינה, עברו שמעון וחבריו למטה הכללי של צה"ל, שהוקם על גבעה נישאה ברמת גן. יוסף יזרעאלי, שקלט את שמעון בבית האדום, הועיד אותו לשמש מזכיר הלשכה הכלכלית של משרד הביטחון כשזה יקום. ראש הלשכה עמד להיות לוי אשכול, ולשמעון פרסקי נקבעה דרגה ד' בדירוג הפקידים ומשכורת של 52 לירות לחודש. אולם המציאות הולכה את שמעון למחוזות אחרים. תחילה עסק, לצידו של לוי אשכול, בגיוס כוח אדם להגנה ולצבא, במינהלה ובענייני התעשייה הצבאית. כשהתברר שגם משה צדוק, לימים אלוף בצה"ל, עוסק באותם עניינים, נאלצו השניים להידבר ולחלק ביניהם את הסמכויות. אולם החפיפה בין השניים לא האריכה ימים. באווירה הבלתי מאורגנת ששררה במפקדת ההגנה, ואחר כך במטכ"ל בימי חיתוליו של צה"ל, הוטלו על שמעון עוד ועוד משימות מזדמנות.

ענו על השאלות ותגלו לאיזה רחוב להתקדם בדרככם לכיכר :

(יש לכתוב את התשובות בתשבץ)

1. איך מתואר תיקו של שמעון פרס?
2. בן כמה היה שמעון פרס כשהגיע למטה ההגנה בתל אביב?
3. לאיזה תנועה השתייך פרס?
4. מי היה ראש הממשלה הראשון של ישראל?
5. מה שכן במקום שבו שוכן היום מלון שרתון?
6. באיזה רחוב אנו נמצאים?

אגף של"ח וידיעת הארץ
בעקבות נשיאים וראשי ממשלות

תשובות

						ש		ו	ד	ג							
						ע	ב	ר	א	ו	ס	י	ר	ש	ע		
					ד	ב	ו	ע	ה	ר	ע	ו	נ	ה			
ן	ו	י	ר	ו	ג	ן	ב	ד	ו	ד							
									ס	ו	ד	א	ה	ת	י	ב	ה
										נ	ו	ק	ר	י	ה		

1. גדוש
2. עשרים וארבע
3. הנוער העובד
4. דוד בן גוריון
5. הבית האדום
6. הירקון

נספח מספר 2

כרטיסיית הדרכה 2 – כיכר יצחק רבין

"רבין ואני הגענו לעצרת ב-4 בנובמבר 1995, והקהל העצום שניגלה מול עינינו עלה בהיקפו מעל ומעבר לכל מה שיכולנו לצפות. הוא היה המום לראות יותר ממאה אלף איש שבאו והתכנסו להפגין הזדהות, למען השלום, בכיכר מלכי ישראל שבחזית בית העיריה בתל אביב "זה מקסים", אמר לי כשנפגשנו על הבמה שהשקיפה על רחבת הכיכר בה עמדה להתקיים העצרת. עוצמת קולות השמחה וההתרגשות שעלו מן הקהל הציפה אותנו. הבריכה הרדודה שלמרגלותנו קפצו בשמחה צעירים, חיכו ורקדו, תזכורת יפיפיה למה שלמענו אנו נאבקים: לא רק העתיד שלנו, אלא בעיקר שלהם.

רבין הופתע באמת ובתמים. לא ראיתיו מעודי שמח כל כך – אולי היה זה היום המאושר בחייו. לאורך עשרות שנים של עבודה משותפת, מעולם לא שמעתי אותו שר!

עכשיו לפתע הוא הצטרף לשירת "שיר לשלום" כשאת מילות השיר הוא קורא מדף מודפס שהחזיק בידו. אפילו בשיא השיגו הגדולים ביותר, רבין מעולם לא חיבק אותי. ועכשיו פתאום, לראשונה, הושיט את ידו לחיבוק.

כשהגיע הרגע בו היינו אמורים לפרוש מן האירוע, התכוננו ללכת אל הרכבים שהמתינו מאחורי הבמה. לפי התכנון היינו אמורים לרדת יחד כולנו במדרגות אל קומת הרחוב, אולם, ממש רגע לפני כן הגיעו אנשי היחידה לאבטחת אישים לדבר איתנו. נודע להם ממקור מהימן על ניסיון ההתנקשות הצפוי. מטעמי ביטחון הם ביקשו שנצא במסלול שונה מזה שתוכנן מראש. מן המידע המודיעיני עלה שמדובר ככל הנראה במתנקש ערבי.

איש לא העלה על דעתו אפשרות של רוצח יהודי. עמדנו לצאת בדרכים נפרדות אל המכוניות. זאת לא הייתה הפעם הראשונה שנשמעה התראה מסוג זה. הורגלנו לשמור על קור רוח במצבים כאלה.

המאבטחים שבו לאחר כמה רגעים לבשר לנו שהרכבים מוכנים וממתנים למטה, רצו שאני אצא ראשון, ורבין בעקבותיי. בדרכי לירידה במדרגות פניתי להיפרד מרבין. הוא עדיין נראה מאושר כמו ילד אמרתי לו שעלי להיות הראשון ושמשמח לשוחח עמו על ההישג הגדול של העצרת למחרת היום. הוא העניק לי חיבוק נוסף ואמר "תודה שמעון. תודה".

כשירדתי במדרגות לרכב שלי, הדהדו שורות הקהל מכל עבר, בעודי נכנס למכונית הסטתי מבטי לאחור וראיתי את יצחק יורד במדרגות, כ-30 מטר מאחורי. המאבטח פתח את הדלת עבורי, ורכנתי בגופי כדי להיכנס למכונית. לפתע שמעתי קולות נפץ שעדיין מדירים שינה מעיני, שבים ונשמעים בזכרוני גם בחלוף שנים רבות אחר כך – שלוש יריות ברצף."

(מתוך: שמעון פרס, **אין מקום לחלומות קטנים**, ע"מ 210)

"שיר לשלום" מתוך: ויקיפדיה. לאחר שסיימתם לקרוא, עליכם לנוע דרומה לרחוב פרישמן וממנו לרחובות מסריק והמלך ג'ורג'. בשדרות בן ציון פנו שמאלה, ברחוב הראשון (פרץ חיות) עליכם לפנות ימינה, לכו ישר עד רחוב העבודה ופנו בו ימינה ומייד שמאלה אל רחוב יוחנן הסנדלר. חצו את רחוב שנקין והגיעו לרחוב בלפור.

נספח מספר 3 – הדרכה בסמוך לבית ספר בלפור, קורות חייו של שמעון פרס.

1	1923	נולד בשניים באוגוסט בעיירה וישניבה שברוסיה הלבנה, אז פולין
2	1934	עלה ארצה
3	1938	התקבל לכפר הנוער בן שמן
4	1945	נבחר למזכ"ל הנוער העובד
5	1947	גויס להגנה על ידי דוד בן גוריון
6	1948-1949	שימש ראש שירותי הים
7	1949-1952	שימש ראש משלחת משרד הביטחון לארצות הברית
8	1953-1959	שימש מנכ"ל משרד הביטחון
9	1959-2007	כיהן כחבר כנסת
10	1959-1965	שימש סגן שר הביטחון
11	1969	שימש שר העלייה והקליטה
12	1970-1974	שימש שר התחבורה והתקשורת
13	1974	שימש שר הסביבה

² מתוך האתר

https://sites.google.com/site/adanimschool/home/pdg_activities/rabin?tmpl=%2Fsystem%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog=

14	1974-1977	שימש שר ההסברה ושר ביטחון
15	1977-1992	שימש יו"ר מפלגת העבודה
16	1984-1986	כיהן כראש ממשלת ישראל
17	1986-1988	שימש סגן ראש הממשלה ושר החוץ
18	1988-1990	שימש סגן ראש הממשלה ושר האוצר
19	1992-1995	שימש שר החוץ
20	1995-1996	כיהן כראש ממשלת ישראל
21	1999-2001	שימש שר לשיתוף פעולה אזורי
22	2001-2002	שימש סגן ראש הממשלה ושר החוץ
23	2005	שימש סגן ראש הממשלה
24	2006	שימש שר ממונה על פיתוח הנגב והגליל
25	2007-2014	כיהן כנשיא התשיעי של מדינת ישראל

שמעון פרס בבית ספר בלפור, מחזור ב'

3

פרס ב-1936 בבית הספר היסודי בלפור בתל אביב (צילום: ארכיון שמעון פרס)

שאלה

1. למה עוד שימש בית הספר בין השנים 1942-1948 (רמז: הסתכלו בשלט שמימין לשער)?

לאחר שסיימתם לענות על הכול, התקדמו לפי הנחיה זו: עליכם ללכת אל רחוב שטראוס, ברחוב מאז"ה לפנות ימינה וללכת עד רחוב אלנבי. שם לפנות שמאלה ולהתקדם לשדרות רוטשילד. ברחוב רוטשילד פנו ימינה ולכו למוזיאון ההגנה.

נספח 4 – ביציאה ממוזיאון ההגנה

סיימנו את ביקורנו במוזיאון ההגנה, עליכם לצאת מהיכן שנכנסתם אל רחוב הנדבן הידוע, הלוא הוא _____ (1) וללכת מערבה עד סוף הרחוב.

עליכם לפנות דרומה ברחוב _____ (2) – הקרוי על שמו של זה שאמר "אם תרצו אין זו אגדה". ברחוב זה עליכם להתקדם עד לדרך ראשית, שבעבר קישרה בין ירושלים לים, הלוא היא _____ (3), המובילה אל העיר הדרומית ביותר בארץ – _____ (4). חצו את שדרות ירושלים והגיעו לכיכר שברחוב דוד רזיאל, מנקודה זו אתם יכולים לראות את הים. עליכם ללכת לאורך חופה של יפו עד שתגיעו למקום שבו הכול התחיל – _____ (5)

תשובות

1. רוטשילד
2. הרצל
3. דרך יפו
4. אילת
5. נמל יפו

נספח מספר 5 – נמל יפו

ביום האחרון של ההפלגה, התעוררתי לקול צופר האונייה. הקברניט הכריז על בואנו לספינות החולפות, ובשר לנוסעים על הגעתנו גיגי ואני זינקנו מהמיטה ועלינו בריצה במדרגות אל הסיפון העליון, שם קיוונו לראות לראשונה משהו מחיינו החדשים. קבוצת נוסעים כבר הצטופפה שמה, וקריאות שמחה ושירה נלהבת נשמעו מכל פינה. פילסתי דרך בקהל עד שנצמדתי למעקה - איש לא הפריע לי לראות, דבר לא חסם את מבטי.

לפני נפרש חוף ימה המרהיב של יפו. המים נצצו בשלל גווני הכחול – צבע הספיר העז של המעמקים ריקד עם הטורקזי הססגוני של המים הרדודים, וקצף הגלים הרכים ליחך את החול הלבן על החוף. מעבר למפרץ התנוססה גבעה ליבה של עיר עתיקת יומין. אוסף מבני אבן שהקיפו את הצוק כאילו נאמד דום, ניצב על המשמר. מאחוריהם הזדקר השמימה מגדל שעון צר.

לא ידעתי הרבה על יפו לפני בואי, פרט להיותה עיר קדומה ששמה נזכר בתנ"ך. עכשיו, כשהתגלתה לעיני ראיתי נרקם בחיוניות שבהם אתה יכול להבחין רק מקרוב, רק כמו עיניך. המוני אדם חבושים תרבושים אדומים ובקאפיות משובצות. היו שהתכנסו יחדיו כדי להנות מהבוקר בעיר. נשים בשמלות מתנפנפות ברוח הים שיחקו עם ילדיהן על החוף, וגברים בבגדים רפויים הניחו לרוח להפיח בהם אוויר לח. אחרים עלו לסירות כדי לפגוש אותנו במפרץ. רוב הסירות היו מלאות אנשים שהציעו לנוסעים מיני דברים שלא טעמנו מעולם. הם הושיטו לעברנו קנקני לימונדה עם קרח גרוס, ותמרים שנגדדו מעצי דקל שהכרתי רק מתמונות ששלחה לנו דודתי. חלק מהסירות נסקרו בידי יהודים, כדי לאסוף נוסעים מן המקום שבו עגנו.

(שמעון פרס, **אין מקום לחלומות קטנים**, עמ' 20)

משימה

לרשותכם עשרה לימונים, סוכר ומסחטה. עליכם להכין לימונדה, להראותה למדריך ולשתות אותה, האם יצא לכם טעים? כל הכבוד! המשיכו אל התחנה האחרונה: מרכז פרס לשלום. ההליכה תתבצע לאורך קו החוף ולאורך הפארק עד מרכז פרס לשלום.

לישראל הישגים עצומים בתחום היזמות והחדשנות, ובעיצוב כלכלת שוק חדשה ומודרנית, שיתופית ומצמיחה – מותת ייצוא הפועלת ברחבי העולם. 350 חברות רב לאומיות הפכו את ישראל לבית שבו הן עוסקות בחדשנות טכנולוגית. לישראל נציגות מרשימה בשוקי ההון הגלובלי עם עשרות חברות ציבוריות בוול סטריט, והיא ניצבת במקום ראשון בעולם כאשר מודדים את הישגיה ביחס למספר הנפשות. ישראל הפכה להיות מקור גלובלי לחדשנות.

חדשנות, יזמות וקדמה טכנולוגית הן כוחות מניעים בעלי ערך עצום, הרבה מעבר לתרומתן ביצירת ערך וצמיחה כלכלית ניכרת. כוחות אלו מניעים את המהפכה המדעית ואת פריצות הדרך שמביאים קידמה לאנושות ומהדהדים ברחבי העולם כולו. מי היה מעלה על דעתו שהעולם הגדול יאמץ למשל את התקן חומרה נייד קטן לאחסון מידע דיגיטלי המוכר בשם "דיסק און קיי" שהומצא בישראל, והתנהל בעזרתו? ומי היה מתאר לעצמו שרופאים יכלו לראות את המתרחש בתוך מעיהם של מטופלים בעזרת מצלמה זעירית כגלולה שפותחה בישראל על בסיס טכנולוגיה צבאית? מי היה חושב שניווט בכל מקום בעולם התבסס על טכנולוגיה ישראלית או שמערכת משולבת חומרה ותוכנה ישראלית תכל למנוע תאונות דרכים קטלניות ולהניע כלי רכב ללא נהג באופן אוטונומי? מי היה מאמין שתרופות לטיפול בפרקינסון וטרשת נפוצה, מהם סובלים רבים כל כך, יפותחו כאן בארצנו הקטנה במכון מחקר? מי היה יכול לחלום שמשותקים יוכלו לעמוד על רגליהם ואף ליצור בעזרת שלד רובוטי שהומצא בישראל.

(שמעון פרס, **אין מקום לחלומות קטנים**, עמ' 174)

שאלות לדיון

- מהם יתרונותיה וחסרונותיה של הקדמה בחיינו?
- באילו מן האתרים שבהם ביקרנו היום הרגשת חיבור לשמעון פרס?
- עד כמה רחוק היית מוכן ללכת בשביל להגשים את החלום שלך?